

Omställningsplan för Vaggeryds kommuns fordonsflotta

Vid sammanträdet 2020-09-23 gav Kommunstyrelsens arbetsutskott kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram en omställningsplan för Vaggeryds kommuns fordonsflotta. Målet bör vara att kommunkoncernen ska ha en fossilfria fordonsflotta 2030. Nedan förtydligas det arbete som behöver genomföras i uppdraget med omställningsplanen.

Miljömål – nuvarande och nya

I kommunens arbete med att ställa om till fossilfria fordon finns följande mål att förhålla sig till:

I kommunens miljöprogram (§062 2018-04-23) har kommunfullmäktige beslutat att:

Vi till år 2020 ska öka andelen fordon som drivs med förnyelsebara drivmedel eller el till 50 %.

Vaggeryds kommun har cirka 116 fordon (personbilar och lätta lastbilar) i kommunkoncernen och år 2019 var 31 % fossilfria fordon (elbilar). Andelen fossilfria fordon år 2020 kommer vara ungefär lika stor som 2019 och målet om 50 % fossilfria fordon kommer inte att uppnås.

I Jönköpings län klimat- och energistrategi som kommunstyrelsen i Vaggeryds kommun ställde sig bakom (§ 128 2019-06-14) finns följande mål:

År 2030 är växthusgasutsläppen från transportsektorn minst 75 procent lägre jämfört med 2010.

Från nationellt håll har Riksdagen förtydligat detta mål med att vi ska ha en fossiloberoende fordonsflotta senast 2030.

Kommunfullmäktige i Vaggeryds kommun skrev under Biogasöverenskommelsen med Region Jönköpings län (2018-05-28 §090). Överenskommelsen innebär bland annat att:

Vaggeryds kommun har som mål att efter 5 år från att en biogasmack etablerats i kommunen ska 50 % av fordonsflottan bestå av biogasbilar.

Omställningen till fossilfria fordon går långsammare än önskat. Målet behöver förnyas för att ta sikte på en fossilfri fordonsflotta år 2030 och arbetet behöver påskyndas. Kommunfullmäktige föreslås besluta om att Vaggeryds kommunkoncern ska ha en fossilfria fordonsflotta år 2030.

Omställningsplan för fordon

I dagsläget finns en väl utbyggd laddinfrastruktur för elbilar i kommunen. Det saknas dock möjlighet att tanka andra fossilfria bränslen vilket är en nödvändighet för att vi ska lyckas med omställningen. Aktörer inom etableringar av tankställen för biogas eller andra fossilfria bränslen vill att kommunen tydligt pekar ut en riktning för hur en omställning av kommunens fordon kan ske, både till antal och ur ett tidsperspektiv. Kommunens inriktningsbeslut ligger till grund för om aktörerna ser det som lönsamt att etablera ett tankställe för biogas i kommunen eller inte.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag på hur kommunens fordonsflotta skulle kunna ställas om till fossilfria alternativ, se tabell 1 nedan. Antagandet bygger på att vi kan ha en biogasmack på plats i början av 2022.

Omställningsplanen visar bara på andelen fordon som ska vara fossilfria varje år samt ger en fingervisning om vilka bränslen som bör prioriteras. För att få verkställighet i beslutet om fossilfria fordon bör kommunstyrelsen ge i uppdrag till varje förvaltning och bolag att inkomma med uppgifter om när deras fordon kommer att bytas ut och i vilken takt. På så sätt får förvaltning och bolag fortsatt äga frågan om sina fordon och göra egna prioriteringar. Denna redovisning av uppgifter bör efterfrågas och redovisas årligen.

År	El (% av fordonsflottan)	Biogas (% av fordonsflottan)	Annat fossilfritt (% av fordonsflottan)	Fossilt (% av fordonsflottan)
2020	31	0	0	69
2021	35	0	0	65
2022	35	10	0	55
2023	35	15	0	50
2024	35	25	0	40
2025	35	30	5	30
2026	40	40	5	15
2027	40	45	5	5
2028	40	50	5	5
2029	40	50	5	5
2030	40	50	10	0

Uppdaterade riktlinjer för inköp och leasing samt arbetsbeskrivning

För att lyckas i omställningen till en fossilfri fordonsflotta krävs tydligare riktlinjer för inköp och leasing av fordon. I en uppdaterad riktlinje behöver prioriteringen av fossilfria fordon tydliggöras. Vi har under de senaste 4 åren sett att både förvaltningar och bolag inte alltid efterlever val av fordon som stämmer överens med målet i miljöprogrammet. Fossila fordon både leasas och köpts in. Policyn ska gälla såväl förvaltningar som bolag och beslutas av kommunfullmäktige.

En arbetsbeskrivning behöver också tas fram för hur inköp och leasingavtal ska genomföras. I dagsläget sker fortfarande inköp och leasing av fossila fordon. Kommunledningskontoret vill även ha i uppdrag att ta fram en arbetsbeskrivning för hur leasing eller inköp ska gå till som ska gälla för alla förvaltningar och bolag. Till exempel behöver förvaltningschef och VD på ett tydligare sätt samarbeta och ta stöd av upphandlingsansvarig och miljöstrateg för att säkerställa att rätt fordon leasas och köps in.